

Školní preventivní strategie na období 2019- 2027

Školní preventivní strategie je dlouhodobý program primární prevence rizikových projevů chování žáků. Je zařazen do školního vzdělávacího programu a slouží jako podklad pro zpracování ročního Preventivního programu školy.

Podporuje zdravý životní styl, pomáhá jedincům z ohrožených skupin při ochraně jejich lidských práv, usiluje o snížení výskytu rizikového chování u žáků na naší škole. Je zaměřený především na primární prevenci proti záškoláctví, násilí, šikaně a kyberšikaně, proti užívání návykových látek, kriminalitě a vandalismu, proti rasismu a xenofobii, sebepoškozování a nevhodného sexuálního chovaní a dalších projevů rizikového chování žáků.

Vychází z/ze:

Zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

Zákona č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona

Zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších

Zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských

Vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

Vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (MŠMT čj.: 21149/2016)

Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT čj.: 21291/2010-28) samostatnou přílohou č. 22: Zásady přístupu k dětem, žákům, studentům s PAS)

ZMAPOVÁNÍ SITUACE

Základní škola a Mateřská škola Strupčice, Strupčice 29 je úplná vesnická škola rodinného typu s menšími kolektivy žáků. Slučuje základní školu, mateřskou školu, školní družinu, školní jídelnu. Poskytuje předškolní a základní vzdělání.

Nižší počty žáků umožňují integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

V základní škole i v mateřské škole je kladen velký důraz na pozitivní klima, prostředí důvěry a bezpečí. Nižší počty žáků ve třídách napomáhají důvěrnějšímu poznání mezi učiteli a žáky a také větší možnosti individuální práce se žáky. Z tohoto důvodu je umožněna zvýšená péče o žáky se specifickými poruchami učení a také umožněna integrace žáků se smyslovým i mentálním postižením. Výuka je obohacována projektovými dny a týdny, které jsou příležitostí k setkávání žáků celé školy, prezentování práce tříd i školy jako celku. Žáci se účastní soutěží a olympiád v různých předmětech na regionální úrovni. Navštěvují kulturní představení v divadlech a kinech, představení jsou pořádána i přímo ve škole.

Všichni pracovníci školy se snaží v maximální možné míře ochránit žáky před násilím, šikanou a dalšími projevy rizikového chování, o vytvoření příznivého klimatu ve škole na základě otevřenosti, úcty, tolerance a spolupráce.

Naše škola se v rámci primární prevence snaží začleňovat aktivity, které předcházejí projevům rizikového chování. Snažíme se žáky vést a zapojovat do různorodých aktivit, které vedou ke zdravému životnímu stylu, rozvoji osobnosti a vytváření pozitivního sociálního chování.

Naše prevence je zaměřena na projevy rizikového chování v oblasti prevence návykových látek, dopravy, výživy, vandalismu, šikany a kyberšikany, netolismu, sebepoškozování, rizikového sexuálního chování, rasové nesnášenlivosti, domácího násilí a výchovných problémů, PAS.

Typy prevence

Primární prevence

Primární prevencí rozumíme veškeré konkrétní aktivity realizované s cílem předejít problémům a rizikového chování, případně minimalizovat jejich negativní dopad, včetně dalšího šíření.

Nespecifická primární prevence

Nespecifická primární prevence představuje základ a nosný prvek celého systému prevence.

Jde o volnočasové aktivity určené nejširším vrstvám dětí a mládeže, umožňující harmonický rozvoj osobnosti jednotlivce.

Specifická primární prevence

Specifická primární prevence je realizována v rámci podpůrných programů pro rizikové skupiny dětí, pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jako prevence vyloučení.

CÍLE PREVENTIVNÍ STRATEGIE

Dlouhodobé (zaměřené na všechny cílové skupiny)

- vytváření takového prostředí ve škole, které je příjemné, klidné, bezpečné a komunikaci otevřené
- budování partnerských vztahů mezi žáky a učiteli a zákonnými zástupci
- podporování vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování
- poskytování poradenských a konzultačních služeb pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy
- prohloubení komunikaci mezi školou a rodiči
- poskytování metodické podpory učitelům
- sledování individuálních potřeby žáků, všímání si projevů jejich chování a případných změn
- vedení žáků k odpovědnosti za své chování, zdravému sebevědomí, zvládání stresu
- předcházení rizikovému chování v oblasti: záškoláctví, šikany a kyberšikany, násilí, vandalismu a kriminality, užívání návykových látek, závislosti na počítačových hrách, rasismu a xenofobie, poruch příjmu potravy, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy mládeže, domácího násilí, úzkostnému chování a projevům sebepoškozování
- podporování žáků ve smysluplném využívání volného času (nabídka zajmových kroužků přímo ve škole, školním klubu)
- sledování účinnosti preventivních programů aplikovaných školou a vytvoření zázemí pro jejich vytváření a realizaci
- zkvalitnění práce třídního učitele a ostatních pedagogů ve smyslu kladného působení na žáky ve výchovně vzdělávacím procesu i při mimoškolních činnostech
- upevňování a dodržování zásad zdravého životního stylu a rozvíjet sociálních a komunikačních dovedností
- snižování násilí mezi žáky a zvýšení bezpečnosti žáků ve škole
- učení se respektu a toleranci k ostatním
- posilování sebepoznání, zdravého sebevědomí a vzájemné porozumění u žáků
- pravidelné uskutečňování schůzek Školního preventivního pracoviště

Krátkodobé

- vycházejí z dlouhodobých cílů
- jedná se o konkrétní aktivity a činnosti jednotlivých osob či skupin
- vycházejí z činností a aktivit, které se snažíme realizovat a provádět v každém školním roce
- usilování o zapojení všech pedagogů do systému prevence a začleňování problematiky prevence rizikového chování do výuky jednotlivých předmětů v rámci našeho školního vzdělávacího programu
- podpora, vzájemná spolupráce a informovanost pedagogů o chování žáků a jejich výukových potížích
- spolupráce s odborníky a organizacemi z oblasti prevence, zajišťování odpovídajícího množství preventivních aktivit – programů, besed, přednášek

CÍLOVÉ SKUPINY

Žáci – 1. stupeň

Úkolem třídních učitelů je zaměření se na stanovení a užívání pravidel soužití mezi žáky a dospělými ve škole, zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti, posilování zdravého sebevědomí, posilování projevů vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry, objevování individuálních odlišností a tolerance. Ž

Žáci by měli zvládnout stres a umět ho řešit. Je třeba upozorňovat na dodržování správné životosprávy. Důležitá je spolupráce v kolektivu a vzájemná pomoc, vůle podřídit se vyšším zájmům, seznámení se a používání pravidel slušného a společenského chování. Žáci by měli mít dovednost chránit se v různých situacích, získat pomoc pro sebe, nebo jiné. Je důležité podporovat komunikaci, diskusi, ekologické myšlení, estetické cítění a relaxaci.

Žáci – 2. stupeň

Je třeba využívat různých metod, relaxačních technik, projektů, aktivní práce ve skupině a zapojení do psychosociálních her. U žáků je důležité prohlubovat dovednosti v oblasti empatie, nácviku verbální a nonverbální komunikace, využívání projekčních technik, modelování situací.

Je třeba dále rozvíjet dovednosti se správně rozhodovat, umět vybrat vhodné osoby a organizace pro pomoc, ubránit se tlaku vrstevníků. Důležité jsou znalosti a schopnosti získávat informace k problematice rizikového chování. Většina témat bude zařazena hlavně do předmětů výchov – výchova k občanství, tělesná výchova, výchova ke zdraví.

K prevenci rizikového chování je však třeba využít všech vhodných témat.

Pedagogičtí pracovníci

Předpokladem naplňování cílů v oblasti prevence je pedagog vzdělaný, kvalifikovaný, komunikativně, psychologicky a speciálně pedagogicky vybavený.

Svou osobností se pozitivně podílí na vývoji sebeuvědomění žáka a je schopen vyučovat za aktivní účasti dětí.

Podílí se na zvyšování odolnosti dětí a mládeže proti rizikovým projevům chováním vyžaduje systémovou a koordinovanou přípravu realizátorů preventivních aktivit ve školách a školských zařízeních.

Důležitým prvkem je působení na postoje a dovednosti pedagogů dobrým klimatem školy, společnými aktivitami a prací na společných témaitech a pravidlech.

Vedení školy v plném rozsahu podporuje Školní preventivní strategii.

Je kladen důraz na začlenění problematiky prevence do tematických plánů. Všichni pedagogičtí pracovníci plně respektují Školní preventivní strategii.

Rodiče

Cílem je aktivní zapojení rodiny i veřejnosti do prevence rizikových projevů chování, a to prostřednictvím dostatečného informování a aktivitami specificky zaměřenými na tuto cílovou skupinu (konzultace, třídní schůzky, PPŠ, Program proti šikanování, nástěnky, letáky, webové a facebookové stránky školy).

Důležité jsou také poradenské aktivity pro rodiče a snahy o navázání důvěry při řešení problémů obecných i osobních.

PORADENŠTÍ PRACOVNÍCI VE ŠKOLE A JEJICH KOMPETENCE

Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí žákům, učitelům a zákonným zástupcům možnost poradit se o svých problémech. Setkává se i s žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na výchovného poradce obracejí v případě:

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlého i trvalého neúspěchu v učení
- obtížné komunikace, konfliktu s rodiči
- porušování pravidel soužití ve škole žákem
- konfliktního či jinak problematického klimatu třídy

Výchovný poradce monitoruje situaci. Navrhuje opatření, setkání zainteresovaných lidí, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o kontaktech na další pomoc

Obrací se na sociální odbor a kurátory v případě podezření na problém v rodině či porušování zákona.

Školní metodik prevence

Školní metodik prevence spoluvytváří Školní strategii, podílí se na její realizaci.

Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě.

Koordinuje předávání informací o problematice rizikových jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy.

Vytváří a hodnotí realizaci Preventivního programu školy a navrhuje začlenění potřebných změn.

Provádí šetření aktuálních potřeb jednotlivých tříd a podle získaných informací přizpůsobuje nabídku primární prevence.

Koordinuje spolupráci školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence projevů rizikového chování.

Úzce spolupracuje s oblastním metodikem prevence, vedením školy a výchovným poradcem.

Spolupracuje se zákonnými zástupci žáků

Třídní učitel, učitelé předmětů, vychovatelka ŠD

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy.

Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodika prevence.

Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na společných schůzkách si vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření.

Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (elektronická žákovská knížka, konzultační hodiny, e-mail, mobilní telefon).

Ředitel školy, vedení školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole.

Účastní se v případě potřeby sezení se zákonnými zástupci žáka a školy

Cílem takových setkání je stanovení nápravných opatření s důrazem na odpovědnost žáka, školy i zákonných zástupců.

Účastní se pravidelně jednání školního poradenského pracoviště.

FINANCOVÁNÍ PREVENCE

- rozpočet školy
- sponzorské dary
- dotační programy

SPOLUPRÁCE S ORGANIZACEMI

Škola spolupracuje s okresním metodikem prevence Mgr. Leonou Veselou, PPP, SPC v Chomutově a Mostě SVP v Mostě, Úřadem práce v Chomutově Policií ČR, OSPOD Chomutov a organizacemi, které poskytují poradenství a služby v oblasti prevence.

Novelizace Školní preventivní strategie 6. září 2021 (nový školní metodik prevence)

Vypracovala: Mgr. Monika Strnadová – školní metodik prevence

.....

Schválila: Mgr. Bc. Jana Mišková – ředitelka školy

.....
Základní škola
a Mateřská škola
Strupčice, okres Chomutov
Strupčice 29
431 14